

Шестнадесети доклад за напредъка по изпълнението на стратегията на ЕС за борба с незаконното натрупване и трафика на МОЛВ и боеприпаси за тях — (2013/II)

(2014/C 178/03)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Шестнадесетият доклад за напредъка по изпълнението на стратегията на ЕС за борба с незаконното натрупване и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях обхваща дейностите на ЕС през втората половина на 2013 г. (от 1 юли 2013 г. до 31 декември 2013 г.). Докладът беше изготвен от отдела по въпросите на оръжията за масово унищожение, конвенционалните оръжия и космическото пространство на ЕСВД в сътрудничество със съответните служби на ЕСВД и Европейската комисия. През отчетния период ЕС продължи да поставя на преден план въпросите за МОЛВ и боеприпасите за тях на всички многостранни форуми, както и в рамките на политическия диалог с трети държави в контекста на съответните международни инструменти като Програмата за действие на ООН за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения във всичките ѝ аспекти и Международния инструмент, позволяващ на държавите своевременно и надеждно да идентифицират и проследяват незаконните малки оръжия и леки въоръжения (ИТ). Приемането на договор за търговията с оръжие (ДТО) през 2013 г. открива перспективи за допълване и активизиране на работата, извършена по инструменти на ООН като Програмата за действие и Протокола за огнестрелните оръжия. Включването на МОЛВ в обхвата на ДТО въвежда правно обвързващи задължения и нова нормативна уредба за регламентирането на законните трансфери на МОЛВ, които допълнително ще намалят опасността от отклоняване на МОЛВ към незаконните пазари. През този период ЕС продължи и изпълнението на голям брой проекти, свързани с борбата и предотвратяването на незаконната търговия с МОЛВ и боеприпаси за тях и прекомерното им натрупване, и прие нови решения на Съвета относно допълнителни инициативи, насочени към постигането на тези цели.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ, ВКЛЮЧЕН В СТРАТЕГИЯТА НА ЕС ЗА МОЛВ

II.1. Ефективни многостранни действия за разработване на глобални, регионални и национални механизми за борба с доставките и дестабилизиращото разпространение на МОЛВ и боеприпаси за тях

а) 68-а сесия на Първия комитет на Общото събрание на ООН

Сесията на Първия комитет на Общото събрание на ООН през 2013 г. даде възможност на ЕС да подкрепи ефективното и цялостно изпълнение на заключителния документ от Втората конференция за преглед на изпълнението на Програмата за действие на ООН за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения, както и бързото влизане в сила, всеобщия характер и пълното прилагане на Договора за търговията с оръжие. Бяха приети няколко резолюции, предвиждащи наред с другото мерки за изпълнението на Програмата за действие на ООН. Договорът за търговията с оръжие (ДТО) се превърна в един от най-спорните въпроси при обсъждането на редица резолюции: категоричният тон в подкрепа на ДТО и неговото бързо влизане в сила предизвикаха разгорещени дебати. ЕС и държавите — членки на ЕС, заедно с други делегации, изразиха всеобщата си подкрепа за Договора, както и намерението си да включат категорични формулировки в съответните проекти за резолюции в този смисъл. Други делегации твърдо се противопоставиха на техните усилия и в повечето случаи окончателните резолюции съдържат по-меки формулировки.

Резолюциите „Помощ за държавите за намаляване на незаконния трафик на малки оръжия и леки въоръжения и за събирането им“ (Мали), „Незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения във всичките ѝ аспекти“ (Колумбия) и „Проблеми, произтичащи от натрупването на излишък от запаси от конвенционални боеприпаси“ (Германия/Франция) бяха приети без гласуване, тъй като по тях предварително беше проведено широко обсъждане и консултации, в т.ч. и в рамките на ЕС, поради факта, че съдържат формулировки относно ДТО. В съответствие с практиката от предходни години всички държави — членки на ЕС, бяха съвнесители на тези резолюции. Европейският съюз представи общо изложение на мотивите преди предприемането на действия по резолюциите за конвенционалните оръжия и подчерта значението, което отдава на ДТО, както и на първата резолюция на Съвета за сигурност относно малките оръжия и леките въоръжения — Резолюция 2117. Освен това ЕС подчерта отражението на резолюциите върху правата на човека/хуманитарната област и въздействието им върху насилието срещу жени и деца, като изтъкна и резолюцията „Жените, разоръжаването и контролът върху въоръженията“, представена от вносителите си без провеждане на предварителни консултации. Изложението беше подкрепено от 25 трети държави.

Резолюциите „Прозрачност във въоръжаването“ и „Национално законодателство относно трансфера на оръжие, военно оборудване и изделия и технологии с двойна употреба“ (Нидерландия), които съдържат категорична подкрепа за ДТО, бяха оспорени от някои делегации и накрая бяха одобрени съответно със 145 гласа „за“, нито един „против“ и 28 въздържали се и 171 гласа „за“, нито един „против“ и 4 въздържали се.

Беше одобрена отделна резолюция за Договора за търговията с оръжие със 141 гласа „за“, нито един „против“ и 28 въздържали се.

Предвид значението, което отдава на ДТО, Европейският съюз представи бележки и въпроси в рамките на ръководеното от председателя встъпително заседание, на заключителната конференция на ООН относно ДТО.

Успоредно със заседанието на Първия комитет ЕС взе участие и в неофициално заседание на петата двугодишна среща на държавите, участващи в Програмата за действие в областта на малките оръжия и леките въоръжения, и потвърди отново приоритетите на ЕС във връзка с подготовката за срещата, която ще се проведе на 16—20 юни 2014 г.

- б) *Изпълнение на Програмата за действие на ООН от 2001 г. за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения във всичките ѝ аспекти*

ЕС участва активно във всички кръгове на **неофициалните консултации във връзка с подготовката за петата двугодишна среща на държавите за разглеждане на изпълнението на Програмата за действие (16—20 юни 2014 г., Ню Йорк)**, която ще бъде следващото значимо заседание на ООН по въпросите на МОЛВ в рамките на Програмата за действие след Втората конференция за преглед на нейното изпълнение, проведена през август/септември 2012 г. На тези консултации и в контекста на съществените заключителни документи, приети с консенсус от Втората конференция за преглед, ЕС изтъкна необходимостта от провеждането на целенасочено обсъждане на опита и възможностите на операциите в подкрепа на мира и други значими фактори за проследяване на незаконни МОЛВ в райони на конфликти и райони, претърпели конфликти. ЕС е убеден, че по-активното и системно проследяване в районите на конфликти може да допринесе в значителна степен за подобряване на нашия капацитет за противодействие на незаконната търговия с МОЛВ и отклоняването им към крайни потребители, които нямат разрешение за ползването им, например чрез задълбочаване на познанията ни относно каналите за отклоняване, „изтичането“ от недостатъчно сигурни складове и пътищата за контрабанда. Освен това ЕС вярва, че петата двугодишна среща на държавите може да допринесе в значителна степен за борба с незаконната търговия с МОЛВ, като разгледа възможностите и предизвикателствата, които възникват вследствие неотдашното развитие в областта на производството, технологията и проектирането на МОЛВ с цел ефективното маркиране, регистриране, проследяване и гарантиране на сигурността на МОЛВ. Според ЕС другите важни въпроси за разглеждане от петата двугодишна среща на държавите включват сигурността на складовете и ефективното международно сътрудничество и взаимопомощ.

За да се допълнят политическите усилия на ЕС на равнище ООН за насърчаване на по-системно проследяване на МОЛВ в райони на конфликти и райони, претърпели конфликти, с конкретен проект за практическо подобряване на капацитета за наблюдение на международната общност в тази област и предоставяне на значима информация за бъдещото създаване и прилагане на стратегии и проекти за борба с незаконното разпространение и отклоняване на МОЛВ, които да са в по-голяма степен подкрепени с доказателства, **на 25 ноември 2013 г. беше прието Решение 2013/698/ОВППС на Съвета за създаване на достъпен и лесен за ползване глобален механизъм за докладване относно незаконни малки оръжия и леки въоръжения и други незаконни конвенционални оръжия и боеприпаси („iTrace“) с цел намаляване на риска от незаконна търговия с тях.**⁽¹⁾

Целта на системата е проследяването на незаконните МОЛВ и други незаконни конвенционални оръжия и боеприпаси, с отбелязване на конкретните видове оръжия, доставчиците, направленията на трансфера и незаконните получатели. Предназначена да бъде първият глобален механизъм за системно наблюдение на трафика на оръжие системата iTrace е насочена към засегнати от конфликти райони, като в нея постъпва информация от проучвания на място и свързана с политиката налична документация за трансфери на МОЛВ и други конвенционални оръжия и боеприпаси. Механизмът се стреми да съдейства и за наблюдаване на изпълнението на ДТО, да предоставя цялостна информация в подкрепа на прегледите на изпълнението на ДТО и да укрепва капацитета на националните правителства за прогнозиране на последиците от решенията за лицензиране на износа на оръжие.

През отчетния период стартира разработването на системата и започнаха редица разследвания на място за подаване в iTrace на данни в реално време. Първоначално насочени към Африка на юг от Сахара, включително Централноафриканската република, Либия и Южен Судан, разследванията предстои да разширят обхвата си към Близкия Изток, с възможност да се насочат към Южна Америка и Източна Азия през 2014—2015 г. Изпълнителната агенция Conflict Armament Research Ltd. (CAR) ще стартира iTrace на петата двугодишна среща на държавите през юни 2014 г. в Ню Йорк.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D0698&qid=1398763392447&from=BG>

В рамките на **решението на Съвета в подкрепа на дейностите на Службата на ООН по въпросите на разоръжаването в изпълнение на Програмата за действие на ООН (Решение 2011/428/ОВППС на Съвета от 18 юли 2011 г.)** ⁽¹⁾ междинната оценка на изпълнението на подкрепените дейности показва следните конкретни резултати: в световен план поредицата от регионални семинари по Програмата за действие на ООН за държавите от Азия, Африка и Латинска Америка и Карибския регион оказва значително въздействие върху Втората конференция за преглед на изпълнението на Програмата за действие на ООН; участващите държави представиха обратна информация, че регионалните семинари в голяма степен са повишили знанията и осведомеността по въпросите на МОЛВ в рамките на Програмата за действие във връзка с подготовката на Втората конференция за преглед на изпълнението на Програмата за действие на ООН през 2012 г.; на тези регионални срещи са приети конкретни заключителни документи, в които са очертани приоритетни регионални и подрегионални приоритетни въпроси, свързани с МОЛВ; освен това е била улеснена по-тясната координация между различните национални органи по въпросите на МОЛВ чрез стратегическото усилие да се осигури присъствието на регионалните заседания на един представител от столицата и един представител от постоянната мисия към ООН на всяка участваща страна; накрая, разработването на формуляра за докладване онлайн в рамките на Системата за подкрепа на изпълнението на Програмата за действие с цел улесняване на представянето на националните отчети за изпълнението на Програмата е приключило успешно.

През периода 1 юли—31 декември 2013 г. цялостната работа по въпросите на МОЛВ, както и работата на Втората конференция за преглед, се изразяваше и в конкретни дейности за изграждане на капацитет в отделни трети държави. По отношение на Международния инструмент за проследяване (ITI) беше оказана помощ на държавите потенциални бенефициери Буркина Фасо, Нигер и Сиера Леоне при подготовката за получаването на оборудване за маркиране на оръжия с цел да се гарантира, че те ще могат да започнат маркирането и регистрирането на притежаваното от тях оръжие в съответствие със стандартите, определени съгласно ITI. Проектът за насоки относно планирането и изпълнението на програмите за маркиране, регистриране и проследяване на националното оръжие беше споделен и с държавите от Западна Африка с цел да дадат и те своя принос за възприемането му на национално равнище и за да се подпомогне въвеждането на ефективни и устойчиви практики за маркиране на оръжията. Предвидените за 2014 г. дейности ще включват доставката на оборудване за маркиране на три държави бенефициери, обучение на територията на тези три държави за работа с оборудването и регионален семинар за обучение на обучители.

По време на отчетния период беше изграден и капацитет на място в областта на управлението на складове за боеприпаси. Понастоящем с Асоциацията на латиноамериканските центрове за обучение в областта на поддържането на мира (ALCOPAZ) се провежда активна кампания за повишаване на осведомеността и разпространение на окончателните международни технически насоки на ООН за управление на запасите от боеприпаси „UN SaferGuard“ и онлайн инструментариума за прилагането им (<http://www.un.org/disarmament/un-saferguard/>).

В резултат от това ALCOPAZ взе решение да използва тези насоки при операции за поддържане на мира. По-специално националните органи на Бразилия се ангажираха със задачата да преведат 700-те страници насоки на португалски език. Повишаването на осведомеността се намира в начален етап на осъществяване и в африканските страни. По време на регионалната среща (10—11 юни 2013 г., Кайро) на членовете на Лигата на арабските държави за обсъждане на резултатите от Втората конференция за преглед на изпълнението на Програмата за действие на ООН, проведена през 2012 г., редица държави от Лигата изразиха готовността си да преминат обучение в областта на управлението на боеприпасите и приветстваха факта, че международните насоки са преведени на арабски език като част от изпълнението на дейностите съгласно решението на Съвета. През 2014 г. в Латинска Америка и Африка ще се проведе специализирано обучение в областта на международните технически насоки, а за три латиноамерикански и три африкански държави е предвидено обучение чрез наставници на работното място.

в) *Договор за търговията с оръжие*

ЕС горещо приветства успешното приемане на Договора за търговията с оръжие (ДТО) през 2013 г. и твърдо вярва, че широкото и ефективно прилагане на ДТО може да доведе до значително развитие в областта на законните международни трансфери на оръжие чрез постигането на по-голяма отговорност и прозрачност, както и по отношение на борбата с незаконната търговия с конвенционални оръжия. Във връзка с това ЕС възнамерява да подкрепи всеобщото, пълно и ефективно прилагане на Договора и в подкрепа на постигането на тези цели при Решение 2013/768/ОВППС на Съвета от 16 декември 2013 г. относно дейностите на ЕС в подкрепа на прилагането на ДТО ⁽²⁾. Решението на Съвета ще осигури значително финансиране в подкрепа на ДТО и ще предостави на ЕС съществени дипломатически средства при взаимодействието с трети държави във връзка с присъединяването към ДТО.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:188:0037:0041:BG:PDF>

⁽²⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:341:0056:0067:BG:PDF>

Включването на МОЛВ в обхвата на ДТО представляваше важна стъпка и въвеждането на по-строг контрол върху законните международни трансфери на МОЛВ, например чрез по-силен контрол и гаранции по отношение на крайните потребители, както и чрез мерки за ограничаване на отклоняването на МОЛВ, може да намали допълнително опасността от отклоняване на МОЛВ към незаконните пазари. По този начин ДТО ще допълни и ще подсили други инструменти на ООН в тази област като Програмата за действие и Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси (Протокол за огнестрелните оръжия).

Всички държави — членки на ЕС, подписаха ДТО след откриването му за подписване на 3 юни 2013 г., а на 2 април 2014 г. седемнадесет държави — членки на ЕС, съвместно депозираха своите ратификационни инструменти, като по този начин допринесоха в значителна степен за достигане на прага от 50 ратификации, необходим за влизането в сила. Други държави — членки на ЕС, в близко бъдеще ще депозират своите ратификационни инструменти, тъй като националните им процедури по ратифициране са в напреднал стадий.

г) *Прилагане на Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия към Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност*

На 22 март 2013 г. Европейската комисия прие предложение за решение на Съвета относно сключването на Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси (Протокол за огнестрелните оръжия) към Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност. На 10 декември 2013 г. Европейският парламент одобри предложението и Съветът прие решението на 11 февруари 2014 г. Решението финализира процеса на транспониране на разпоредбите на Протокола за огнестрелните оръжия в законодателството на ЕС. Сключването на Протокола за огнестрелните оръжия от ЕС все още не беше осъществено и представляваше международен ангажимент на ЕС.

През втората половина на 2013 г. продължи изпълнението на тригодишния проект (март 2011 г.—февруари 2014 г.) за предотвратяване и борба с транснационалната незаконна търговия с огнестрелни оръжия чрез насърчаване на ратифицирането и изпълнението на Протокола за огнестрелните оръжия в рамките на дългосрочния компонент на Инструмента за стабилност, свързан с глобалните и трансрегионални заплахи. Проектът се осъществява от Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН) и географският му обхват включва Западна Африка (Бенин, Буркина Фасо, Гамбия, Гана, Мали, Мавритания, Сенегал, Того) и Южна Америка (Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Парагвай, Уругвай). Продължава предоставянето на техническа помощ за законодателната хармонизация и изграждането на капацитет във връзка с управлението на МОЛВ на национално и регионално равнище (по-специално с работната група на Меркосур по въпросите на огнестрелните оръжия и взривните вещества) в съответствие с целта за насърчаване на ратифицирането и изпълнението на Протокола за огнестрелните оръжия в Латинска Америка и Западна Африка. По-специално, през втората половина на 2013 г. беше финализиран набор от подробни доклади за оценка на законодателството, както и за анализи на пропуските, за 13 от 15-те страни, участващи в проекта, като на 7 страни бяха предоставени подходящи консултации в законодателната област и подкрепа при съставянето на законодателство с оглед разработване на проекти за национални закони за огнестрелните оръжия. В последен етап на финализиране се намира широкообхватната програма за обучение в областта на огнестрелните оръжия, разработена в сътрудничество с Интерпол и Канадската кралска полиция, а същевременно експертите по проекта преразгледаха изготвените от Службата на ООН по наркотиците и престъпността образец на закон срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, за да отразят единородствието с новоприетия ДТО. Освен това по линия на проекта бяха привлечени за участие регионални организации на гражданското общество и парламентаристи и бяха организирани семинари за изграждане на капацитет с цел повишаване на осведомеността по въпросите, свързани с МОЛВ, и засилване на участието на гражданското общество в изпълнението на стратегиите за огнестрелните оръжия и наблюдението в тази област.

В рамките на дългосрочния компонент на Инструмента за стабилност ЕС също така продължи да предоставя финансова помощ на Интерпол за разработването и въвеждането на база данни за локализиране и проследяване на загубени, откраднати, незаконно търгувани и контрабандни огнестрелни оръжия (iARMS) чрез системата на Интерпол I24/7 с цел улесняване на регионалния и трансрегионалния обмен на информация и на сътрудничеството между правоприлагащите органи в областта на разследването. Първата фаза (2011—2012 г.) беше съсредоточена върху създаването на базата данни и пилотното изпитване на системата в подбрани държави от Западна Африка (Бенин, Буркина Фасо, Гамбия, Гана, Мали, Мавритания, Нигер, Сенегал, Того), Южна Америка (Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Парагвай, Перу, Уругвай), Карибския регион (Ямайка), Европа (Чешката република, Хърватия, Португалия, Испания) и Австралия. През януари 2013 г. стартира втората фаза на проекта и повсеместното въвеждане на системата след успешното провеждане на изпитването. Целта на двугодишната втора фаза (2013—2014 г.) е подобряване на функционалността на системата iARMS и осигуряване на достъпността ѝ за всички 190 членове на Интерпол. Проектът предвижда освен това съпътстващи услуги за изграждане на капацитет, обучение и разузнавателна информация във връзка с борбата срещу свързаните с огнестрелни оръжия престъпления. Понастоящем iARMS съдържа около 300 000 записи, предоставени от 107-те страни, които са се присъединили към системата. През ноември 2013 г. iARMS отбеляза първото си „попадение“ по отношение на откраднатото огнестрелно оръжие, като свърза два случая

в Коста Рика и Панама, между които преди това не беше открита връзка. Третата фаза е в процес на подготовка и ще стартира в началото на 2015 г. с цел консолидиране на постиженията на първите две фази, за да се стимулира цялостното използване на iARMS и взаимодействието с други системи в тази област в ЕС и извън него.

На 21 октомври 2013 г. Комисията прие съобщението **„Огнестрелните оръжия и вътрешната сигурност на ЕС: защита на гражданите и спиране на незаконния трафик“**⁽¹⁾. В съобщението Комисията прави преглед на предприетите от ЕС действия за намаляване на трафика на огнестрелни оръжия от гледна точка на правоприлагането и представя виждането си за бъдещите мерки в тази област. В съобщението се определя всеобхватен план за единно действие на Европа с цел защита на законната търговия и притежание на огнестрелни оръжия и предотвратяване на свързаните с огнестрелни оръжия престъпления. В него се разглеждат някои идеи по въпроса дали да се укрепи законодателството и по какъв начин, как да се засили оперативното сътрудничество между правоприлагащите органи и как да се подобри работата с трети държави и в такива държави с цел да се противодейства на притока на незаконни оръжия. Освен това се разглежда въпросът по какъв начин да се намали рискът от отклоняване на огнестрелни оръжия към престъпните среди чрез разработването на ефективни стандарти за дезактивиране на огнестрелни оръжия за граждански и военни цели и по-големи усилия за ограничаване на незаконния трафик на огнестрелни оръжия (както за граждански, така и за военни цели), внасяни от страни извън ЕС.

Освен това Комисията е в процес на изготвяне на важен **„Пакет за огнестрелните оръжия 2015 г.“**, който евентуално да включва законодателни предложения, на първо място за процедурите на дезактивиране и маркировка на огнестрелните оръжия, и на второ място за сближаването на наказателните санкции срещу незаконната търговия с огнестрелни оръжия.

На 11 април 2013 г. беше прието решение на Комисията за **създаване на експертна група относно мерките срещу незаконния трафик на огнестрелни оръжия с цел защита на вътрешната сигурност на ЕС**, а първото заседание на експертната група за огнестрелните оръжия се проведе на 10 декември 2013 г.⁽²⁾ Групата се състои от експерти в областта на вътрешната сигурност, включително производители на огнестрелни оръжия, изследователи и други лица, които според Комисията притежават ценни експертни познания, които могат да подпомогнат Комисията при евентуалното изготвяне на законодателни предложения и инициативи в областта на политиката с цел подобряване на мерките срещу незаконния трафик на огнестрелни оръжия за защита на вътрешната сигурност на ЕС. На първото заседание бяха направени важни предложения относно политическите приоритети на две подготвителни проучвания относно нови законодателни предложения.

Съветът включи в **приоритетите на ЕС в борбата срещу тежката и организираната престъпност за периода 2014—2017 г.** стратегическата цел за **намаляване на риска от огнестрелни оръжия за гражданите, включително борба с незаконния трафик на огнестрелни оръжия**, и съответно прие оперативен план за действие, който предвижда необходимия стимул за действие от страна на държавите членки и Европол.

Накрая, през октомври 2013 г. беше публикувано **проучването на Евробарометър „Огнестрелните оръжия в ЕС“**⁽³⁾. То показва, че повечето граждани на ЕС подкрепят въвеждането на по-строг контрол върху огнестрелните оръжия и две трети от тях подкрепят действията на ЕС срещу незаконната търговия с огнестрелни оръжия в сътрудничество с националните органи.

д) *Контрол върху износа*

През втората половина на 2013 г. информационните дейности относно контрола върху износа на оръжие се развиха допълнително съгласно Решение 2012/711/ОВППС на Съвета, в което се предвиждат регионални семинари, учебни посещения, обмен на служители и индивидуална помощ⁽⁴⁾. Решението на Съвета даде възможност за провеждането на два регионални семинара, съответно за партньори от Източна Европа и Кавказкия регион, включени в европейската политика за съседство, в Тбилиси (Грузия) през октомври 2013 г., и за средиземноморските държави от Северна Африка, включени в европейската политика за съседство, в град Тунис (Тунис) през ноември 2013 г. Освен това през септември 2013 г. в Сърбия се проведе семинар за правен преглед с цел да се подпомогне прегледът на законодателния проект на Сърбия за контрол върху износа, а през октомври 2013 г. Португалия беше домакин на учебно посещение на длъжностни лица от Албания, Босна и Херцеговина и Сърбия.

През втората половина на 2013 г. с Норвегия и САЩ беше проведен политически диалог относно контрола върху износа на оръжие.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0716:FIN:bg:PDF>

⁽²⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:107:0004:0006:BG:PDF>

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_383_en.pdf

⁽⁴⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:321:0062:0067:BG:PDF>

II.2. МОЛВ в рамките на политическия диалог с трети държави и регионални организации, клаузи относно МОЛВ

Въпроси за МОЛВ бяха включени в дневния ред на редица редовни **политически диалози с трети държави** и в сътрудничеството с регионални организации. В рамките на политическия диалог по въпросите на неразпространението на оръжия, разоръжаването и контрола върху въоръженията, провеждан най-вече по инициатива на главния съветник и специален пратеник на ЕС по въпросите на неразпространението и разоръжаването, бяха организирани заседания с Русия (в Москва), с Бразилия (в Брюксел) и с Китай (в Пекин). Той проведе още поредица неофициални консултации с различни заинтересовани страни, включително в рамките на важни международни прояви като Генералната конференция на МААЕ във Виена (с Република Корея), Първия комитет на Общото събрание на ООН в Ню Йорк (с Индия, САЩ, Русия, Секретариата на ООН, Република Южна Африка, наред с други страни), групата на директорите по въпросите на неразпространението и разоръжаването на Г-8 в Лондон (с Канада), както и с Казахстан (в Астана). Освен това ЕС координира позициите си със САЩ на годишния диалог на високо равнище между ЕС-28 и САЩ по въпросите на неразпространението, разоръжаването, контрола над въоръженията и намаляването на риска от химични, биологични, радиологични и ядрени материали, проведен на 13 декември 2013 г. в Брюксел.

В съответствие с приетите през декември 2008 г. **заклучения на Съвета относно включването на член относно малките оръжия и леките въоръжения (МОЛВ) в споразуменията между ЕС и трети държави** бяха проведени по-нататъшни преговори за включването на елементи за МОЛВ в съответните споразумения на ЕС с Бруней, Япония и Казахстан. Наред с другото преговорите допринасят ефективно за повишаване на осведомеността относно политиката на ЕС по отношение на МОЛВ, предоставят форум за подобряване на взаимното разбиране на съответните позиции, набелязват евентуалните области за бъдещо сътрудничество и насърчават страните партньори да постигнат конкретен напредък във връзка с ефективното прилагане на съответните международни инструменти за контрол върху МОЛВ.

II.3. Конкретна помощ от ЕС във вид на проекти за трети държави и регионални организации

а) Западни Балкани

I. На 9 декември 2013 г. Съветът прие Решение 2013/730/ОВППС на Съвета в **подкрепа на дейността на SEESAC (Център за Югоизточна и Източна Европа за контрол на МОЛВ) по разоръжаване и контрол на оръжията в Югоизточна Европа**⁽¹⁾. Предвидените дейности ще се основават на работата на SEESAC, извършена през 2010—2012 г. съгласно Решение 2010/179/ОВППС на Съвета. В решението на Съвета се предвижда подкрепа на дейностите в Албания, Босна и Херцеговина, бившата югославска република Македония, Косово⁽²⁾, Република Молдова, Черна гора и Сърбия. Наред с другото решението ще съдейства за допълнително повишаване на сигурността на запасите, унищожаването на МОЛВ и боеприпасите за тях, подобряване на маркирането и проследяването на МОЛВ, насърчаване на по-тясно регионално сътрудничество по въпросите, свързани с МОЛВ, и подкрепа за събирането на незаконни МОЛВ, държани от населението в държавите от Югоизточна Европа.

Цялостното изпълнение на решението на Съвета ще започне през януари 2014 г., но някои предварителни дейности вече се проведеха в края на 2013 г. По-специално, за да се улесни създаването на регионална мрежа на експертите по огнестрелни оръжия в Югоизточна Европа, SEESAC, Регионалната служба за борба с организираната престъпност в Югоизточна Европа към Посолството на Франция в Белград и френският аташе по вътрешната сигурност организираха съвместно регионален семинар на тема „Борба с незаконния трафик на огнестрелно оръжие в Югоизточна Европа“, който се проведе в Подгорица (Черна гора) на 26—28 ноември 2013 г. Семинарът даде възможност за провеждане на задълбочен, безпрецедентен оперативен и стратегически обмен между експерти от митниците, полицията и правосъдието от Франция и от Албания, Босна и Херцеговина, Хърватия, Косово⁽²⁾, Черна гора, Сърбия и бившата югославска република Македония. След обсъжданията участниците отчетоха ползата от регионалното сътрудничество в борбата с незаконния трафик на огнестрелно оръжие. Беше взето решение да се започне процес на консултации със съответните национални органи като стъпка към създаването на регионална мрежа на експертите за борба с незаконния трафик на огнестрелно оръжие, в която ще бъдат представени службите на полицията, правосъдието и митниците. Беше постигнато съгласие процесът на консултации да бъде координиран от SEESAC и да се осъществява чрез временен секретариат. Очаква се първото заседание на мрежата да се проведе в средата на 2014 г.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:332:0019:0030:BG:PDF>

⁽²⁾ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244 (1999) на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

II. На 1 април 2013 г. започна изпълнението на проект за последващи действия, с който да продължи подобряването, чрез краткосрочния компонент на Инструмента за стабилност, на сигурността, безопасността и перспективите за развитие за отделните лица и местните общности, които биха били засегнати от случайни експлозии в складове за боеприпаси в Босна и Херцеговина. Смята се, че Босна и Херцеговина притежава над 24 000 тона запаси от военни боеприпаси, 17 000 тона от които са химически неустойчиви и крият висок риск от неконтролирана експлозия, която евентуално би могла да доведе до човешки жертви, както и да се отрази неблагоприятно върху региона. Министерството на отбраната на Босна и Херцеговина не разполага с достатъчно капацитет, способности и финансови средства, за да гарантира, че се прилагат подходящи стандарти в складовите съоръжения. Проектът се изпълнява от ПРООН в сътрудничество с мисията на ОССЕ в Босна и Херцеговина и министерството на отбраната и е съсредоточен единствено върху унищожаването на неустойчивите боеприпаси, повишаването на стандартите за безопасност в складовете за боеприпаси и развитието на капацитет за контрол на боеприпасите. Проектът се основава на проекта за взривните военни остатъци, подкрепен и финансиран от ЕС в две фази в рамките на Инструмента за стабилност през периода 2008—2011 г. в размер на около 4,5 млн. евро, и продължава работата и напредъка, постигнат от него.

Дейностите по проекта бяха съгласувани с основния участник в него — министерството на отбраната на Босна и Херцеговина — като се вземат под внимание политиките и плановете на министерството в средносрочен план, както и други инициативи с цел подпомагане на министерството и въоръжените сили. Освен това количествата неустойчиви боеприпаси, определени за унищожаване, бяха одобрени от президентството на Босна и Херцеговина. Освен на този етап проектът отбелязва значителен напредък по отношение на нивото унищожени неустойчиви боеприпаси. Първоначално намесата беше насочена към обекта за унищожаване на боеприпаси TROM, Doboј, където бяха разположени 13 специалисти по боеприпаси и пиротехника, за да направят инспекция и да обслужват инсталираното ново оборудване за унищожаване на боеприпаси. Резултатите надминаха планираните количества по отношение на две дейности, а именно промишлена демилитаризация на неустойчиви артилерийски боеприпаси (планирани 36 000 броя, демилитаризирани 70 000 броя) и унищожаване на неустойчиви малокалибрени боеприпаси (планирани 2 000 000 броя, унищожени 2 500 000 броя). Освен това беше разработена методология за унищожаването на бял фосфор и беше установено партньорство с други международни партньори за унищожаването на крайно опасни боеприпаси и сложни оръжейни системи, включително авиационни бомби и ракетни системи. В рамките на компонента за подобряване на стандартите за безопасност на складовете за боеприпаси бяха определени и одобрени приоритети и практическата работа ще започне през май 2014 г. Що се отнася до компонента за развитие на капацитета за контрол върху боеприпасите, от 24 ноември до 13 декември 2013 г. беше организирано обучение за съвременните тенденции в областта на безопасното управление на запасите от оръжия и боеприпаси с участието на 47 висши офицери и длъжностни лица от министерството на отбраната и въоръжените сили на Босна и Херцеговина.

III. Накрая, през отчетния период EUFOR Althea продължи да участва в усилията на международната общност за решаване на проблема с излишните запаси от конвенционални боеприпаси, съхранявани от министерството на отбраната на Босна и Херцеговина.

б) *Регион на ОССЕ*

В рамките на Решение 2012/662/ОВППС на Съвета в подкрепа на дейностите за намаляване на риска от незаконна търговия с малки оръжия и леки въоръжения и прекомерното им натрупване в региона, обхванат от Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ)⁽¹⁾, през отчетния период бяха предприети следните дейности: във връзка с предвиденото повишаване на нивото на сигурност на складовете със запаси от конвенционални оръжия и боеприпаси в Беларус и Киргизстан беше стартирана фазата на изпълнение на място за разработване на устойчиви и ефективни системи за сигурност и инфраструктура на подбрани места за съхранение на МОЛВ. В Беларус беше завършено монтирането на заграждения около периметъра на обекта за съхранение на запаси в Gomel, понастоящем в обекта се инсталира електроснабдяване и външно и вътрешно осветление, а през декември 2013 г. беше обявена тържна процедура за монитране на система за противопожарна аварийна сигнализация и на система за сигурност. Тези мерки доведоха до незабавно повишаване на сигурността на обекта за съхранение на запаси, който се намира в гъсто населени предградия на регионалния административен център Gomel и в непосредствена близост до държавната граница между Беларус и Украйна.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:297:0029:0033:BG:PDF>

В Киргизстан беше проведена открита тръжна процедура за изграждане на складови съоръжения за МОЛВ и конвенционални боеприпаси в провинциите Buzhum/Batken, Koi-Tash/Chui и Gulcha/Osh. След възлагането на обществената поръчка изпълнителят ще разполага с 90 календарни дни за разработването на документацията по проекта за строителство и/или ремонт на складовите съоръжения. Въз основа на тази документация в началото на 2014 г. ще бъде обявена тръжна процедура в координация със съответните държавни органи.

През октомври 2013 г. от ОССЕ и министерството на отбраната на Киргизстан беше извършена съвместна оценка на полигон за изгаряне/унищожаване в близост до Bishkek, за да се определи дали е подходящ за унищожаване на 51 ръчно преносими противовъздушни системи (MANPADS) и 97 противотанкови насочвани ракети чрез открито взривяване. Беше набелязана подходяща за унищожаването зона с цел спазване на изискванията за равнищата на обществена безопасност по отношение на въздействието на взрива, фрагментацията и намаляването на шума. Унищожаването се извърши между 6 и 14 ноември 2013 г., включително подготовката на изкопи за унищожаването и обучението на инженерните части. През следващата фаза на процеса на унищожаване се предвижда изграждането на национален капацитет на Киргизстан за унищожаване на излишъците от МОЛВ чрез необратима механична деформация. В началото на 2014 г. се предвижда обявяването на международна тръжна процедура за доставката на специални хидравлични ножици. Освен това се очаква създаването на национален капацитет за унищожаване на излишъците от МОЛВ чрез икономически ефективни методи да доведе до значително намаляване на рисковете за сигурността в Централна Азия през периода след 2014 г., по-специално във връзка с нестабилната обстановка на сигурност в Южен Киргизстан.

Успоредно с текущото изпитване на пилотната версия на специалния софтуер за поддържане на електронен регистър за МОЛВ и боеприпасите от министерствата на отбраната на Албания, Босна и Херцеговина, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Черна гора, Сърбия и Таджикистан и първите положителни резултати, получени от голяма част от гореизброените държави, софтуерът беше адаптиран за използване в операционната система Linux „Ubuntu 13.04“. Понастоящем той е достъпен на руски, английски, румънски/молдавски и сърбохърватски език и може да бъде преведен на всеки друг език. Редица други участващи в ОССЕ държави изразиха интерес да проучат софтуера след като бъде преведен на съответните езици, а на Армения беше издаден лиценз за ползване за изпитване на софтуера.

в) *Африка*

1. През втората половина на 2013 г. изпълнението на Решение 2012/121/ОВППС на Съвета в подкрепа на дейностите за насърчаване на диалога и сътрудничеството между ЕС, Китай и Африка за контрол на конвенционалното оръжие допринесе за повишаване на осведомеността и задълбочаване на диалога между гражданското общество, промишления сектор и правителствените представители на Китай, ЕС и африканските държави относно борбата с незаконната търговия с МОЛВ и прекомерното им натрупване в Източна Африка и процеса, свързан с ДТО.

В Африка, Китай и държавите — членки на ЕС, бяха проведени над 30 двустранни заседания, включително заседания с ръководителите на 11 африкански дипломатически мисии в Пекин (Руанда, Кения, Етиопия, Танзания, Того, Бурунди, Сенегал, Джибути, Нигерия, Южна Африка и Гана), в които участва и директорът на националния координационен център по МОЛВ на Кения и изпълнителният директор на Регионалния център за малки оръжия (RECSA). Обсъдени бяха най-вече обмяната на опит и извлечените поуки за решаване на проблема с разпространението на МОЛВ в Източна Африка чрез национални и регионални инструменти и развитието на процеса, свързан с ДТО. През септември 2013 г. в Пекин на заседания с китайски експертни центрове, военни експерти и представители на отбранителната промишленост бяха представени предварителните констатации на вътрешен доклад относно доставките на оръжие и боеприпаси на бунтовническите сили в Южен Судан, който беше изготвен след мисия за установяване на фактите, проведена от експертната работна група Африка—ЕС—Китай през юни 2013 г. в Южен Судан. Четвъртото заседание на експертната работна група се проведе на 14 ноември 2013 г. в Брюксел непосредствено след семинара за политически диалог, който се състоя на 13 ноември 2013 г. Семинарът събра 45 участници, в т.ч. членове на експертната работна група, длъжностни лица от ЕС, Китай, държавите — членки на ЕС, Комисията на Африканския съюз (КАС) и междуправителствени организации като RECSA, учени с международна известност, експерти от експертни центрове и НПО. Те споделиха вижданията си относно перспективите, свързани с основните предизвикателства и възможности за разрешаване на проблема с незаконните МОЛВ в Източна Африка, и излязоха с препоръки за съвместни действия на място, провеждани от Африка, Китай и ЕС. На 27 септември 2013 г. членът на експертната работна група посланик Ochieng Adala изнесе лекция в Пекиния университет за незаконната търговия с конвенционални оръжия и различните мерки, въведени от Африка и международната общност с цел предотвратяване на прекомерното и дестабилизиращо натрупване на конвенционални оръжия, по-специално МОЛВ. Лекцията събра 40 студенти и преподаватели и беше последвана от оживени разисквания относно ефективността на ДТО, пропуските в настоящите системи за контрол върху износа на оръжия и нападението в Westgate Mall в Найроби.

Редица участници от Африка, Китай и ЕС, които участваха в посочените по-горе дейности, изразиха твърдата си подкрепа за извършената до този момент работа, приветстваха резултатите, постигнати от експертната работна група, като същевременно припомниха отново колко е важен напредъкът по изпълнението на проекта чрез използване на постигнатите резултати и преминаване към конкретни действия на място. Китай пое засилен ангажимент, включително от страна на висши военни експерти, които участваха заедно с африканските си партньори в директни, открити и практически разисквания по въпроса как да се постигне оптимално сътрудничество в борбата с незаконните МОЛВ и боеприпаси за тях. По-специално, документите относно произведени в Китай МОЛВ и боеприпаси, попаднали в ръцете на бунтовнически групи, действащи в Южен Судан, предизвикаха оживени дискусии по въпроса как да се предотврати отклоняването на оръжия от законния към незаконния пазар, включително как да се подобрят наблюденията от страна на Китай на крайните потребители и проверката на оръжейните практики, както и опита на другите износители на оръжие. Освен това проектът беше широко отразен от китайските медии. Съвместното изявление на експертната работна група, която призова Китай и останалите страни да подкрепят процеса, свързан с ЦТО, като подпишат Договора същевременно и предприемат конкретни мерки за неговото ратифициране, беше публикувано и отразено в основните китайски медии като Xinhuanet, Global Times и China Daily.

II. В рамките на дългосрочния компонент на Инструмента за стабилност ЕС продължи да осъществява проект в подкрепа на борбата с незаконното натрупване на огнестрелни оръжия и боеприпаси и търговията с тях в Африка посредством **Регионалния център за малки оръжия и леки въоръжения (RECSA)** в Найроби. Този проект допринася за изпълнението на компонента „мир и сигурност“ от съвместната стратегия Африка—ЕС. През първата фаза на проекта от януари 2010 г. до юни 2013 г., насочена към 12 държави — членки на RECSA, основните резултати от изпълнението на проекта бяха: създаването на национални комисии по МОЛВ в Република Конго, Централноафриканската република, Чад и Камерун, разработването на национални планове за действие по въпросите на МОЛВ в Република Конго, ДРК и Малави, както и укрепване на законодателния капацитет в Замбия, Танзания и Кения по отношение на хармонизацията с инструментите за МОЛВ. Други дейности включваха регионални семинари за укрепване на трансрегионалното сътрудничество и засилване на координацията между организациите на гражданското общество, парламентаристите и ръководителите на регионални полицейски служби. В проекта беше застъпена идеята за създаването на африкански континентален координационен орган на ръководителите на полицейски служби (AFRIPOL), като същевременно бяха проведени редица дейности за ефективно управление на МОЛВ и събиране на информация. След завършването на проучване на степента на изпълнение на регионалните и международните ангажименти относно МОЛВ на държавите на юг от Сахара, през юли 2013 г. стартира втората тригодишна фаза на проекта с оглед консолидирането на резултатите от първата фаза и провеждането на дейностите на целия африкански континент.

III. На 24 юни 2013 г. Съветът прие Решение 2013/320/ОВППС за предоставяне на **подкрепа от ЕС** в размер до 5 млн. евро за **подпомагане на либийските власти** в изпълнението на изключително тежката им задача да обезопасят огромния обем запаси от конвенционални оръжия и боеприпаси⁽¹⁾. ЕС предоставя тази подкрепа, за да подпомогне либийските власти да прекратят по-нататъшното неконтролно разпространение на конвенционални оръжия и боеприпаси за тях, което продължава да допринася за несигурността в Либия, в съседните ѝ държави и в региона като цяло. При разработването на проекта се отчита сложната политическа обстановка и произтичащите от нея предизвикателства пред Либия, както и необходимостта да се осигури отговорното участие на национално равнище и възлагането на по-важна роля на местните партньори. Очаква се проектът да продължи пет години. Успоредно с работата, предприета от изпълнителната агенция GIZ (Германско дружество за международно сътрудничество) и федералното министерство на външните работи на Германия, което съфинансира проекта, ЕС представи целите на решението на Съвета на няколко международни срещи и ще продължи да работи в тясна координация с други международни донори, Мисията на ООН за оказване на помощ в Либия (UNSMIL)/Службата на ООН за борба срещу противопехотните мини (UNMAS), организации на гражданското общество и други фактори в тази област.

Предоставената в рамките на решението на Съвета помощ е част от цялостния подход на ЕС за подкрепа на процеса на преход към демокрация, траен мир и сигурност в Либия. Решението на Съвета допълва усилията на мисията на ЕС за съдействие в областта на граничния контрол в Либия за развиване на капацитета на Либия за укрепване на сигурността на либийските сухопътни, морски и въздушни граници в краткосрочен план и за разработване на по-широка стратегия за интегрирано управление на границите в дългосрочен план. Изпълнението е възложено на GIZ, Германското дружество за международно сътрудничество.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:173:0054:0064:BG:PDF>

През отчетния период по искане на либийските партньори беше организирано проучвателно посещение в Германия за Службата за оръжия и боеприпаси, военните инженери и Либийския център по разминиране. Проучвателното посещение включваше семинар за бъдещите дейности в Либия в областта на физическата сигурност и управлението на запасите и демонстриране на възможностите за промишлено унищожаване и рециклиране на боеприпаси, както и представяне на възможностите за обучение с въоръжените сили на Германия и частни институции в областта на обезвреждането на взривни устройства. В резултат от това посещение със Службата за оръжия и боеприпаси и военните инженери беше подписан меморандум за разбирателство. Този меморандум за разбирателство включва и искане за предоставяне на помощ на съответните служби във връзка с разработването на стандартни оперативни процедури. С оглед установяването на рамка за обучение по въпросите на физическата сигурност и управлението на запасите, заедно с консултант по обучението от Danish Church Aid (DCA) бяха прегледани дванадесет различни модула за обучение, които бяха сравнени с международните стандартни оперативни процедури по отношение на обезвреждането на конвенционални боеприпаси на ООН, Великобритания и Германия, както и правилата и наредбите за обезвреждането на взривни устройства и управлението на запасите от боеприпаси. Понастоящем материалът за обучение съответства на международните стандарти и представлява професионална основа за задълбочено обучение. В меморандума за разбирателство е предвидено и подпомагане с предварителен план за обучение. Планът ще бъде финализиран през 2014 г. и по него ще се обучават офицери, а впоследствие и подофицери от Службата за оръжия и боеприпаси и военните инженерни части. Участващите страни се споразумяха обучението да се основава на международните стандарти на ООН (международните технически насоки за боеприпасите).

Службата за оръжия и боеприпаси и военните инженери на Либия се споразумяха и за създаването на полигон за обучение с различни възможности за временно съхраняване на боеприпаси, включително изграждане на три отделни структури, които се използват от НАТО за полево съхранение, като на GIZ официално беше възложено да подпомага Службата за оръжия и боеприпаси и инженерните части с консултации за съществуващото и допълнително заявеното оборудване. Освен това бяха подписани договори с Danish Church Aid (DCA) за доставка и дистрибуция на затвори за оръжие и шкафове за съхранение на оръжие в Misrata, както и с Mines Advisory Group (MAG) за подкрепа на осигуряването на временни обекти за съхранение на оръжия и боеприпаси, включително за обучение на персонала в областта на управлението на обектите за съхранение на оръжия и боеприпаси.

- IV. В допълнение към горното от септември 2012 г. в рамките на съвместен проект на DanChurchAid (DCA) и Danish Refugee Council (DRC), финансиран от краткосрочния компонент на Инструмента за стабилност, се предоставя обучение на гражданското население в Либия относно рисковете, свързани с МОЛВ. Целта е намаляване на броя на произшествията, свързани с МОЛВ, както и на видимото присъствие на тези оръжия. Освен това DCA настоява пред местните власти за провеждане на политики за безопасно управление на МОЛВ с цел предотвратяване на въоръженото насилие. До момента се изпълняват дейности за психо-социална подкрепа в 28 училища в района на Misrata, за разминиране (на 96 800 m²) в района на Триполи, както и за организиране на 11 курса за обучение за министерството на вътрешните работи и министерството на отбраната. За южния район на Sabha беше подписано споразумение за обучение по обезвреждане на взривни устройства, а 2 452 души от мигрантски общности, противопожарни служби и училища бяха запознати с риска от мини. В подкрепа на дейностите по разчистване, провеждани от Mines Advisory Group, за целите на обезвреждането на взривни устройства беше предоставен брониран екскаватор. Беше назначен опитен оператор и националният персонал беше обучен за работа с това оборудване. В района на Zintan до момента екскаваторът е спомогнал за разчистването на 27 бомби по 250 kg и 9 бомби по 500 kg).

Друг проект по линия на същия компонент, който също ще бъде изпълняван от Mines Advisory Group, и ще стартира през януари 2014 г. с цел подкрепа за намаляването на хуманитарната заплаха от взривни военни остатъци и подобряването на практиките и поведението по отношение на безопасността на общностите, засегнати от взривни военни остатъци и МОЛВ.

Накрая, през март 2014 г. по линия на Изследването за малките оръжия ще започне друг проект, финансиран от краткосрочния компонент на Инструмента за стабилност, с цел развиване на капацитета на либийските власти за гарантиране на вътрешната сигурност и обществената безопасност. Неговите конкретни цели са изграждане на национален капацитет за картографиране, оценка и анализ на действията в сектора за сигурност и предоставяне на подкрепа за разработването на стратегии и оперативни планове относно сигурността на общностите, като потенциално се включват и заплахите за сигурността, свързани с МОЛВ.

г) *Централна Америка*

- I. ЕС продължи и изпълнението на проект в подкрепа на Програмата за контрол на малките оръжия и леките въоръжения в Централна Америка (CASAC). Чрез дългосрочния компонент на Инструмента за стабилност проектът, изпълняван преди това от ПРООН, навлезе във втората си фаза на подкрепа през септември 2012 г., като партньор по изпълнението е Комисията по сигурността към интеграционната система на Централна Америка (SICA). Приносът на проекта на ЕС към инициативата на CASAC има за цел полагането на основите на регионална структура и дългосрочна стратегия за борба срещу незаконния трафик на оръжия в Централна Америка както на национално, така и на регионално равнище. Проектът се изпълнява в Централна Америка и съседните страни, включително Карибския регион (със специален акцент върху Белиз, Гватемала, Ел Салвадор, Хондурас, Никарагуа, Коста Рика и Панама). Сред основните дейности са кампании и конференции за повишаване на обществената осведоменост на регионално и национално равнище, укрепване на националните механизми за координация и системите от регистри, трансгранични проекти, както и обучение в различни области.
  - II. Същевременно ЕС понастоящем работи и над евентуално решение на Съвета в подкрепа на допълнителни дейности, свързани с контрола върху МОЛВ в Централна Америка, с оглед по-специално на постигането на целите на ОВППС относно дейностите, които да се предприемат съвместно от Регионалния център на ООН за мир, разоръжаване и развитие в Латинска Америка и Карибския регион (UNLIREC) и CASAC, с цел успешна борба с незаконното натрупване и трафик на МОЛВ и боеприпаси в този регион.
-